

ДЕТСКА ГРАДИНА № 100, „Акад. Пенчо Райков”
гр. София, р-н Оборище, ул. “Велико Търново” № 2, тел: 02 944 25 16

Утвърждавам:

ДИРЕКТОР: Зл. Атанасова

ЕТИЧЕН КОДЕКС

**за поведението на учителите, служителите и
работниците в ДГ № 100 „ Акад. Пенчо Райков“
район „Оборище”**

ГЛАВА ПЪРВА

Общи положения

Чл.1.(1) Етичният кодекс на ДГ № 100“Акад. Пенчо Райков“ е създаден на основание чл.175, ал.1, 2 и 3 от Закона за предучилищното и училищното образование, приет от Педагогическия съвет на проведено заседание на 17.09.2020 г. съгласно чл. 263, ал. 1, т. 14. и утвърден със заповед № 1/ 17.09.2020

(2) Етичният кодекс е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното и училищното образование и представя стандартите за етично поведение на работещите в ДГ100 „ Акад. П. Райков“. Етичният кодекс има за цел:

1. Да утвърди основните ценности, норми и принципи на поведение, които работещите в ДГ100 трябва да знаят и спазват в своята практика;
2. Да утвърди волята и стремежа на работещите в ДГ100 за етичност в образователно- възпитателния процес;
3. Да насочи поведението и подпомогне работещите в ДГ100 при решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика;
4. Да очертае моралните отговорности на работещите в ДГ100: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

Чл.2.(1) Дейността на учителите, служителите и работниците от ДГ № 100 се осъществява при спазване на принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, прозрачност, отговорност и отчетност.

(2) Всеки учител, служител и работник е длъжен да изпълнява служебните си задължения, като:

- спазва действащото в Република България законодателство;
- осъществява действия, предлага и взема решения, водещи до елиминиране на произвола и до укрепване на доверието към просветната институция;
- се отнася любезно, учтиво и с уважение към всеки, зачитайки правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да са прояви на дискриминация;
- следва поведение, което не накърнява престижа на детското заведение, както при изпълнение на служебните си задължения, така и в своя обществен и личен живот;
- изпълнява възложените му функции и осъществява дейността си компетентно, обективно и добросъвестно като се стреми непрекъснато да усъвършенства работата си в интерес на гражданите и защитава интересите на детската градина.

ГЛАВА ВТОРА

Ценности, морални отговорности и компетентности

Чл.3. Работещите в ДГ № 100 „Акад. Пенчо Райков“ изпълняват своите функции, като се ръководят от следните основни човешки ценности и принципи:

- ❖ Детството е изключително важен период от живота на човека и семейството е най-естествената среда за развитието на детето.
- ❖ Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.
- ❖ На всяко дете е гарантирано правото на:
  - свобода на изразяване на мнение
  - свобода на мисълта, съвестта и религията
  - формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно
- ❖ Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.
- ❖ Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на детето.
- ❖ Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.
- ❖ Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.
- ❖ Децата с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила.

- ❖ Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Чл.4. Нашите морални отговорности към детето са:

- ❖ Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.
- ❖ Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.
- ❖ Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.
- ❖ Да създаваме безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.
- ❖ Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.
- ❖ Да работим в най-добрия интерес на детето.
- ❖ Да осигуряваме на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.
- ❖ Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.
- ❖ Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.
- ❖ Да познаваме симптомите на насилие над дете – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познаваме и спазваме законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.
- ❖ При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.

- ❖ Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.
- ❖ Когато ни станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето и/или в които то се нуждае от закрила, ние имаме задължение незабавно да информираме органите по закрила на детето(Дирекция "Социално подпомагане", Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи.), дори когато това е обвързано с професионална тайна.

Чл.5. Морални отговорности към семейството

- ❖ Наша първостепенна отговорност е да подпомогнем семейството при отглеждането и възпитанието на децата.
- ❖ Да зачитаме достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.
- ❖ Да уважаваме ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.
- ❖ Да информираме семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е подходящо, да го включваме във вземането на такива решения.
- ❖ Да зачитаме правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работим с детето.
- ❖ Да информираме родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и да се стремим да им даваме възможност да упражняват правото си да откажат участието, без да изпитват чувство за вина. Да не позволяваме и да не участваме в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.
- ❖ Да не използваме нашите отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не влизаме в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.
- ❖ Да осигуряваме конфиденциалност на информацията и да зачитаме правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато имаме основания да считаме, че благополучието на детето е в риск.
- ❖ Ангажираме се с разработването на правила за опазване поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.
- ❖ В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, ще работим открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнем на всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно ще се въздържаме от вземане страна в конфликта.

Чл. 6. Морални отговорности към обществото

- ❖ Да предоставяме висококачествен труд. Да не упражняваме дейности, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

- ❖ Да работим за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.
- ❖ Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството .
- ❖ Да съдействаме за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.
- ❖ Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.
- ❖ Да работим за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

Чл.7 Компетентности, които работещите в ДГ № 100 „Акад. Пенчо Райков“ трябва да притежават

1. Компетентност – учителят, служителят и работникът притежават знанията, уменията и квалификацията за заеманата длъжност.

2. Ефективност – учителят, служителят и работникът постигат максимални резултати от труда при оптимално физическо и психическо усилие и разход на ресурси.

3. Отговорност и изпълнителност – учителят, служителят и работникът имат развито чувство за дълг при изпълнение на трудовите задачи.

4. Услужливост – учителят, служителят и работникът са услужливи към търсещите информация, услуги или съдействие.

5. Вежливост – учителят, служителят и работникът са уравновесени и любезни.

6. Честност – учителят, служителят и работникът коректно представят своята гледна точка.

7. Лоялност – учителят, служителят и работникът се отнасят почтено и уважително към институцията.

8. Подходящ външен вид – учителят, служителят и работникът се стремят да изглеждат по начин, съответстващ на средата, в която работят и на длъжността, к. заемат)

Чл.8. Детската градина се стреми към постигане на :

- максимални резултати в образователно- възпитателната работа;
- обществено признание – създаване на привлекателна визия на детското заведение;
- полезност за обществото – подпомагане на обществено-икономическото развитие на страната ни;
- колегиални отношения – изграждане на взаимноприемливи отношения между всички членове на организацията.

Чл.9. Всеки учител, служител и работник е длъжен да познава и спазва :

1. Специфичните за образователната система нормативни документи.
2. Закона за класифицирана информация.
3. Закона за закрила от дискриминацията.
4. Етичния кодекс на работещите с деца.
5. Вътрешната документация – правилници, правила, инструкции, инструктажи и други.

ГЛАВА ТРЕТА

Професионално поведение (Взаимоотношение с деца, колеги, родители и граждани)

Чл.10. Учителят, служителят и работникът работят качествено, като изпълняват задълженията си безпристрастно и без предубеждение, създавайки условия на равнопоставеност.

Чл.11. Учителите, служителите и работниците подпомагат ръководството на детската градина, проявявайки висок професионализъм, безпристрастност и активност, както при разработването и провеждането на политиката на Министерството на образованието и науката (МОН) , така и при осъществяването на неговите правомощия.

Чл.12. При изпълнение на своите задължения, учителят, служителят и работникът се придържат към лоялно поведение и почтеност в действията си, като създават увереност у ръководителя, чиято дейност подпомагат, че може да се довери и да разчита на тях.

Чл. 13. Учителят, служителят и работникът участват активно в процеса на подобряване качеството на работата, като се отнасят внимателно и открито, с необходимото уважение и отзивчивост към всеки един от тях и техните искания. Те са длъжни да имат поведение, което не провокира конфликтни ситуации, а при възникването им, да се стремят към безболезнено разрешаване като контролират емоциите и реакциите си, независимо от обстоятелствата и държанието на външните лица.

Чл.14. Учителят, служителят и работникът зачитат правата на всички деца, колеги, родители и граждани, независимо от тяхната политическа, идеологическа, расова, религиозна и етническа принадлежност, като се въздържа от дискриминационни действия и показва добро възпитание, уважение и внимателно отношение към всички.

Чл.15. Учителят, служителят и работникът са длъжни да опазват данните и личната информация, станали им известни при или по повод изпълнението на служебните им задължения с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл.16. Учителят, служителят и работникът изпълняват поставените им задачи, съгласно длъжностната им характеристика, като при необходимост пренасочват проблема към съответното компетентно лице.

Чл.17. 1) В своите колегиални взаимоотношения учителите, служителите и работниците се ръководят от принципите на лоялност, взаимно уважение, сътрудничество и йерархична подчиненост.

(2) Учителят, служителят и работникът нямат право да уронват доброто име или да поставят под съмнение професионализма на колегите си чрез неуместни изявления или действия.

(3) Недопустимо е отправянето на обиди между учители служители и работници, както и дискриминационни прояви в отношенията помежду им.

Чл.18. Учителят, служителят и работникът са длъжни да помагат на колегите си за изпълнение на техните служебни задължения в рамките на своята компетентност и функции.

Чл.19. При възникване на спорове между колеги, същите следва да се решават в рамките на добрия тон като е недопустимо това да става в присъствието на външни лица.

Чл.20. В отношенията си с колегите, всеки един учител, служител или работник е длъжен да проявява уважение и коректност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на личността.

Чл.21. Със своето лично поведение и чувство на отговорност учителят, служителят и работникът трябва да дават пример на останалите си колеги, а ръководството и директорът на своите подчинени.

Чл.22. Учителят, служителят и работникът се отнасят с децата, техните родители и с гражданите с нужното уважение, като не накърняват достойнството им, не създават конфликти, не нарушават правата им и не ги дискриминират.

Чл.23. Учителят, служителят или работникът изпълняват задълженията и функциите си, вменени им с длъжностната им характеристика и стриктно изпълняват актовете и заповедите на горестоящите органи.

Чл.24. Учителят, служителят или работникът изпълняват само законосъобразните нареждания на директора.

Чл.25. Служителите на на ДГ №100 не трябва да изразяват лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на администрацията на детската градина.

Чл.26. Учителят, служителят и работникът споделят открито и честно с директора проблемите, с които се сблъскват в своята работа, както и своите идеи и предложения за тяхното решаване.

Чл.27. Учителят, служителят и работникът следва да противодействат на корупционни прояви и на други неморални такива, които биха уронили престижа и доброто име на институцията.

Чл.28. (1) Учителят, служителят и работникът опазва повереното му общинско имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели.

(2) Всеки един от учителите, служителите и работниците може да ползва имуществото, документите и информацията на детската градина само за осъществяване на служебните задължения.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Лично поведение на учителите, служителите и работниците

Чл.29. (1) Учителят, служителят или работникът е длъжен да следва поведение, съобразено със законите, с общоприетите морални норми и общочовешки ценности, както и да не уронва престижа на детската градина и да пази авторитета на институцията, която представлява.

(2) Учителят, служителят или работникът изпълнява добросъвестно трудовите си задължения при спазване на дадените му указания от висшестоящите органи.

Чл.30. Учителят, служителят или работникът се стреми към безконфликтно поведение.

Чл. 31. (1) Учителят, служителят или работникът се стреми да декларира точно и навреме данните за определяне на данъчните му задължения и да погасява своевременно финансовите си задължения, така, че да не уронва престижа на образователната институция.

(2) Учителят, служителят или работникът трябва да бъде честен и точен по отношение на всякакви финансови въпроси, имащи отношение към професионалните взаимоотношения.

Чл.32. Учителят, служителят или работникът не може да извършва дейности забранени от закона, както и да получава приходи от забранени със закон дейности.

Чл.33. Учителят, служителят или работникът придобива и управлява личната си собственост по начин, който не поражда никакво съмнение за възползване от служебното си положение.

Чл.34. Учителят, служителят или работникът се стреми да повиши своя професионализъм и квалификация, чрез придобиване на нови знания и умения, свързани с длъжността му и се старее да развива собствения си потенциал и да постига увеличаване ефективността и качеството на работата.

ГЛАВА ПЕТА

Конфликт на интереси

Чл.35. Когато на учителя, служителя или работника е възложена задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт на интереси, той е задължен своевременно да информира директора.

Чл.36. Учителят, служителят или работникът не трябва да използва своето служебно положение за осъществяване на свои лични или семейни интереси.

Чл.37. Учителят, служителят или работникът, който е напуснал детската градина, няма право да се възползва, да злоупотребява или да изнася информация, която му е станала известна поради или във връзка с длъжността, която е заемал.

ГЛАВА ШЕСТА

Допълнителни разпоредби

Чл.38. Всички констатирани нарушения на настоящия кодекс се разглеждат от комисията по етика към ДГ № 100.

Чл.39. Комисията по етика е съставена от представител на :

1. работодателя;
2. педагогическия колектив;
3. непедагогическия колектив.

ГЛАВА СЕДМА

Заклучителни разпоредби

Чл.40. Настоящият Етичен кодекс е приет на Педагогически съвет на 17.09.2020г. и влиза в сила от датата на утвърждаването му.

Чл.41. При първоначално постъпване на работа всеки един учител, служител или работник е длъжен да се запознае с разпоредбите на настоящия кодекс.

Чл. 42. При осъществяване на действия, несъвместими с етичните норми на поведение, учителят, служителят или работникът, който ги е извършил или допуснал, следва сам да се оттегли от работното си място.

Чл.43. При неспазване на нормите на поведение, съдържащи се в Етичния кодекс, всеки учител, служител или работник носи дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда.